

Anexo II

PROGRAMA SOCIOEDUCATIVO DE ATENCIÓN INTEGRAL PARA INFANCIA, ADOLESCENCIA E FAMILIAS “Na rúa”

ÍNDICE

1. PRESENTACIÓN E XUSTIFICACIÓN DO PROGRAMA
2. DESCRICIÓN DO PROGRAMA DE ATENCIÓN SOCIOEDUCATIVA “NA RÚA”
 - 2.1 Perfil das nenas, nenos e adolescentes participantes
 - 2.2 Áreas de atención
 - 2.3 Atención escolar
 - 2.4 Atención familiar
 - 2.5 Atención e Dinamización do Ocio e Tempo Libre
3. OBXECTIVOS DO PROGRAMA
 - 3.1 Obxectivo xeral
 - 3.2 Obxectivos específicos
 - 3.2.1 Atención ao desenvolvemento persoal e social
 - 3.2.2 Atención escolar
 - 3.2.3 Atención Familiar
 - 3.2.4 Atención e Dinamización do Ocio e Tempo Libre
4. LOCALIZACIÓN
5. PROCESO DE INCORPORACIÓN AO PROGRAMA
6. AVALIACIÓN

1. PRESENTACIÓN E XUSTIFICACIÓN DO PROGRAMA

O presente documento define o Programa de Atención Integral para Infancia, Adolescencia e Familias "Na Rúa", a desenvolver pola Fundación JuanSoñador co apoio da Consellería de Política Social e Xuventude, a través de la Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, dirixido a nenas, nenos, adolescentes de 6 a 18 anos, e as súas familias, en situación de desprotección ou desvantaxe social.

A Fundación JuanSoñador dispón dunha **sede en Galicia**, na praza da Milagrosa en Lugo e desenvolve o programa nas cidades de A Coruña, Lugo, Ourense e Vigo.

A creación e aplicación dun programa socioeducativo de atención integral para a infancia, adolescencia e familias, susténtase nos seguintes **fundamentos**:

- Un servizo de atención socioeducativa, orientado a ser un recurso en horario extraescolar, de apoio ás familias e outros recursos; que elimine e/ou reduza factores de risco social.
- Un servizo que proporcione un tempo de reforzo escolar e de ocio e esparexemento, onde as nenas, nenos, adolescentes poidan ter resposta aos seus intereses, ofrecéndolles canles onde participar e expresar a creatividade e protagonismo.
- Un modelo de intervención dende un enfoque integral e sistémico.
- Que as nenas, nenos, adolescentes poidan participar en igualdade de condicións en contextos normalizados.
- Un modelo de traballo en rede, implicando a tódolos axentes que interveñen con cada caso, de cara a ter unha liña de traballo común, que repercuta de forma satisfactoria nas nenas, nenos, adolescentes e as súas familias.

Faise un **proposta educativa integral**, desenvolvendo un proceso educativo que axude á persoa na súa promoción humana integral; incidindo nas raíces e causas da pobreza e/ou desvantaxe social.

Existe un opción pola **educación como metodoloxía pedagóxica – preventiva**. Entendendo a educación como elemento fundamental para a prevención e superación de situacións de desprotección e/ou desvantaxe na que se poidan atopar as nenas, nenos, adolescentes.

As **características do estilo educativo** que se aplica no traballo coas nenas, nenos, adolescentes, son :

- Individualización na intervención educativa.
- Perspectiva integral do proceso educativo. Creamos na persoa como un ser integral, onde conflúen distintas dimensións. Por iso apostamos por

un traballo global a partir do desenvolvemento de distintas áreas de atención: persoal e social, escolar, familiar e dinamización do ocio e tempo libre.

- A conexión coa comunidade. Coordinación e complementariedade entre os diversos recursos que poden atender ás demandas formuladas en cada caso.
- O ocio como elemento básico de prevención.
- A creación de espazos informais de relación nos que traballar de forma distendida a convivencia e as habilidades sociais.
- A relación significativa entre a persoa participante e a educadora/educador.
- Fomento da autonomía, participación e do pensamento crítico das persoas menores.
- O traballo coas familias como elemento fundamental da intervención. Partindo da familia como sistema, o que ocorre nela incide directamente no benestar das nenas, nenos, adolescentes.

Os **principios teóricos** que sustentan a metodoloxía de actuación son:

- **Enfoque integral.** Tratando de facer ver á persoa participante a importancia de percibir a súa vida de forma global e que forma parte dunha familia e dunha sociedade.
- **A relación significativa.** A relación que se estableza entre o equipo educativo e a persoa participante será de empatía e de comprensión, sen deixar de lado o respecto e as normas establecidas.
- **Voluntariedade.** O acceso aos programas é voluntario, pero naqueles casos nos que sexa obrigatorio, traballarase a motivación para conseguir a integración, participación e colaboración da persoa participante.
- **Individualización.** Unha intervención de forma individual, tendo en conta o que cada persoa ten unha problemática diferente.
- **Responsabilidade.** A persoa participante debe descubrir que cada un ten un certo grado de responsabilidade co entorno que o rodea, de cara aos demais e a si mesmo.
- **Prevención.** De cara a evitar problemáticas ou a incidencia das existentes.
- **Intervención familiar.** Propiciando o acercamento entre as nais-pais de forma que se impliquen na tarefa educativa e coñezan a evolución das súas fillas e fillos.

- **Conexión coa comunidade.** Existe unha coordinación coas distintas institucións existentes na comunidade, de maneira que se realice un traballo en rede, eficaz e positivo.
- **Normalización.** Fomentarase a autonomía para que a vida da persoa participante se vaia normalizando en tódolos aspectos e se restablezan elementos perdidos que son fundamentais na vida da persoa menor.
- **Temporalidade.** Os programas socioeducativos son un servizo temporal e polo tanto procuraremos que as persoas participantes permanezan un período de tempo concreto.
- **Participación.** A persoa participante debe sentirse partícipe e protagonista das actividades que se realicen.
- **Avaliación dos obxectivos.** Cada acción, individual ou grupal, é avaliada e contrastada, de forma que os obxectivos que se acordan en cada intervención se axusten ás necesidades reais.

2. DESCRICIÓN DO PROGRAMA SOCIOEDUCATIVO DE ATENCIÓN INTEGRAL

O programa de atención socioeducativa de medio aberto; é un servizo diúrno, dirixido a nenas, nenos e adolescentes en situación de vulnerabilidade, que acoden ás diferentes actividades fóra do horario escolar, dando apoio, estimulando e potenciando o desenvolvemento da personalidade e socialización, a adquisición de aprendizaxes básicas que compensen as deficiencias socioeducativas das persoas participantes.

Este tipo de programas de atención socioeducativa de medio aberto, presentan os seguintes puntos fortes:

- Son un instrumento que garanten a atención integral das nenas, nenos e adolescentes e as súas familias.
- A proximidade da relación entre as persoas participantes e o equipo educativo.
- A integración dentro da propia comunidade.
- O seguimento individualizado que se fai de cada nena, neno e adolescente.
- Un programa que apoia e reforza outros servizos, recursos e/ou programas nos que as nenas, nenos, mozas, mozos e as súas familias xa estean a participar.
- É un espazo de referencia para as familias, nenas, nenos, mozas e mozos, onde obteñen respostas ás necesidades socioeducativas.

- Existe un traballo en rede con centros educativos, centros sociais e co equipo técnico do menor.

2.1 Perfil das nenas, nenos e adolescentes participantes

Nenas, nenos, adolescentes e as súas familias, de 6 a 18 anos; en situación de pobreza e exclusión social. Coas seguintes características:

- Familias monoparentais con dificultades de soporte familiar.
- Familias con escasa rede de apoio, tanto familiar como da comunidade.
- Familias de recente chegada a España.
- Historia de maltrato, carencia de afecto, non existencia de estrutura familiar.
- Dificultades económicas por falta de ingresos: os proxenitores non traballan o hai algún membro da unidade familiar en idade de traballar en situación de paro de forma persistente e prolongada no tempo.
- Descoñecemento ou falta de habilidades para afrontar o proceso evolutivo da nena, neno e adolescente.
- Baixo nivel académico dos proxenitores ou estudos incompletos.
- Non motivación para impulsar cambios nas súas vidas, para comprometerse, ou dificultade para pedir axuda.
- Falta de habilidades e experiencia para comprender as diferentes necesidades de crianza dos fillos e fillas.
- Illamento social, falta de amigos ou soporte familiar e contacto social.
- Non participación activa có entorno e dificultade de vinculación co territorio.
- Nenas, nenos, mozas e mozos que precisan adquirir hábitos de estudo, traballo das habilidades sociais
- Absentismo escolar.
- Fracaso escolar e/ou baixo rendemento académico.
- Conflitos dentro do centro educativo ou condutas pouco apropiadas.

2.2 Áreas de atención

Atención ao desenvolvemento persoal e social

- Deseño, seguimento e avaliación do Itinerario Socioeducativo Individualizado
- Titorías personalizadas
- Espazo Entératel: obradoiros educativos temáticos de prevención de riscos contra a saúde, promoción de valores e sensibilización social, educación emocional e competencias sociais.

2.3 Atención escolar

- Apoio e reforzo educativo en horario extraescolar
- Aprendizaxe de métodos de estudo e de planificación (organización de axenda, horarios...)
- Espazo acompañado para o estudo
- Espazo con acceso a ordenadores, impresora e internet
- Préstamo de material escolar
- Biblioteca: préstamos de libros e animación á lectura
- Coordinación, seguimento e/ou mediación cos centros escolares

2.4 Atención familiar

- Orientación e asesoramento familiar
- Espazos educativos de encontro familiar

2.5 Atención e Dinamización do Ocio e Tempo Libre

As actividades realizadas divídense en tres categorías:

Lecer entre grupo de iguais

- Actividades lúdicas e saudables de tempo libre: obradoiros de manualidades, de expresión artística, xogos ao aire libre, multideportes, festas temáticas, saídas culturais, acampadas, animación á lectura, cine, actividades medioambientais (horta urbana, sendeirismo), saídas á praia, celebración de festas temáticas, etc...
- "Sala aberta": un espazo para a convivencia, foro para encontrarse, xuntarse, de participación infantil e xuvenil, conversar, para a lectura, o xogo libre

acompañado, acceso e aprendizaxe a través das novas tecnoloxías.

Espazo e foro de encontro e participación infanto-xuvenil de forma continuada durante a semana con momento para merendas saudables, introducindo hábitos alimentarios adecuados e complementarios na tarde, momento no que se realizan a maior parte das actividades do programa.

Lecer en familia

- Actividades lúdicas de tempo libre en familia. Fomentarse e organizaranse actividades específicas dirixidas ás familias, compartindo momentos lúdicos nos que participen de maneira conxunta e favoreza espazos de convivencia e xogo familiar.

O desenvolvemento das actividades descritas para cada unha das áreas de actuación estará supeditado ás restricións e recomendacións da autoridade sanitaria en función da evolución da pandemia de Covid-19.

3. OBXECTIVOS DO PROGRAMA

3.1 Obxectivo xeral

Lograr a igualdade de oportunidades e favorecer a inclusión social da infancia e adolescencia en situación de vulnerabilidade. A través de servizos de atención diúrna, de medio aberto, fóra do horario escolar, cun enfoque integral na intervención. Dando apoio, estimulando e potenciando o desenvolvemento persoal e social, a adquisición de aprendizaxes básicas, e lúdicas, que compensen as desvantaxes socioeducativas e situacións familiares.

3.2 Obxectivos específicos

3.2.1 Atención ao desenvolvemento persoal e social

- Favorecer procesos de participación individual e de grupo das persoas menores, como dereito e vía de inclusión social.
- Favorecer o desenvolvemento e emancipación integral da infancia, adolescencia e mocidade a través de itinerarios socioeducativos individualizados: afectivo - sexual, social, ética, de valores, etc.
- Promover un marco de valores (igualdade, non violencia, tolerancia, interculturalidade, conciencia medioambiental, solidariedade,...) e de convivencia que complete e emende os recibidos noutros ámbitos.
- Acompañar os procesos de maduración persoal das nenas, nenos e adolescentes a través do seguimento e atención psicosocial e/ou emocional

individualizada.

3.2.2 Atención escolar

- Conseguii a motivación da nenas, nenos, adolescente para o estudo, aprendizaxe, favorecendo o éxito escolar e adaptación ao contexto escolar.
- Ofrecer recursos educativos e lúdicos de calidade adaptados ás características propias das persoas menores, dando especial relevancia ó uso das tecnoloxías da información e comunicación.
- Conseguii unha maior eficiencia na intervención co menor e a familia, a través do traballo en rede, coordinado e complementario con outros servizos, recursos, entidades.

3.2.3 Atención Familiar

- Acompañar ás familias no proceso persoal e socioeducativo das persoas menores.

3.2.4 Atención e Dinamización do Ocio e Tempo Libre

- Promover o desenvolvemento persoal e social das nenas, nenos e adolescentes mediante unha atención integral, socioeducativa e preventiva en contextos non formais.
- Xerar oportunidades de relación, de socialización positiva, aprendizaxe e crecemento saudable, a través de alternativas de ocio e tempo libre.
- Estimular a participación infantil en situación de risco de exclusión social nas entidades e asociación do barrio e/ou entorno próximo.
- Ofrecer un marco de valores como son a amizade, o compañeirismo, a tolerancia, o respecto; que complementen e emenden os recibidos noutros ámbitos.
- Acompañar e facer partícipes ás familias do proceso persoal e socioeducativo das súas fillas- fillos.
- Conseguii unha maior eficiencia na intervención coas nenas, nenos e adolescentes, a través do traballo en rede, coordinado e complementario con outros servizos, recursos, entidades.

4. LOCALIZACIÓN

O programa socioeducativo de atención integral "Na Rúa" para a infancia, adolescencia e familias "Na Rúa" desenvólvese nas cidades de A Coruña, Lugo, Ourense e Vigo.

No 2012 comeza a executarse nas cidades de A Coruña e Vigo. No 2013 na cidade de Lugo e no 2018 na cidade de Ourense.

5. PROCESO DE INCORPORACIÓN AO PROGRAMA

Unha vez se detecta que unha familia ten interese en participar nalgún dos programas da Fundación JuanSoñador, séguense os seguintes pasos:

- **Contacto previo entre a persoa que solicita a participación da familia coa coordinación do Programa.**

Achéganse datos relevantes da situación familiar e posteriormente remítese a solicitude de participación para que o equipo educativo poida facer unha valoración previa.

No caso de que sexa a familia a que fai directamente a demanda de participación, mantense unha entrevista de recollida de información da situación familiar, académica, etc., e cales son as demandas realizadas. Se é precisa, poden darse varias entrevistas de recollida de información. No caso de cumprir requisitos, seguirase o procedemento habitual. No caso de non cumprir requisitos buscaríanse outros recursos alternativos que poidan dar resposta á demanda realizada.

A participación no programa é voluntaria, o traballo previo de motivación inicial deberá facela a persoa solicitante e/ou a familia.

- **Encontro coa familia.**

Dependendo da situación, valórase que estean presentes a a nena, neno, adolescente e a persoa que solicita a participación da familia no programa. Neste encontro infórmase á familia dos programas e reúnese a máxima información posible sobre a mesma. Valórase tamén a motivación para participar. Este encontro pode ter varios resultados:

- Se queda clara a participación da familia, procédese a dar a alta no programa.
- Se non queda clara a participación por parte da familia, márcase un tempo para que a familia poida reflexionar e tomar unha decisión sobre

a súa participación. Neste caso será a familia a que tome a iniciativa de contactar.

- Se non queda clara a participación por parte da persoa que fai a entrevista, dáselle unha nova data de entrevista para poder valorar previamente á alta co equipo educativo.

- **Proceso de alta.**

Concórdase o calendario e as actividades nas que van a participar, facendo entrega dun horario, así como a data de inicio. Fírmanse coa familia os seguintes documentos:

- Ficha de inscrición persoal
- Contrato pedagóxico de participación
- RGPD

- **Incorporación aos servizos.**

A nena, neno, adolescente participante incorpórase a actividade no horario acordado.

Unha vez transcorrido un mes de participación no programa realízase o **ISI (itinerario socioeducativo individualizado)**.

Mantéñense **entrevistas de seguimento** da participación da nena, neno e adolescente coa familia, e co resto de servizos/recursos implicados en cada caso; de cara a facer unha posta en común do traballo realizado. Realízase mínimo unha entrevista trimestral coa familia. Realízase mínimo unha entrevista trimestral con outros recursos e/ou servizos.

- **Peché do expediente familiar.**

Un expediente pode pecharse por varias circunstancias:

- A persoa participante acada a maioría de idade
- Incumprimento do plan de traballo acordado coa familia e a persoa participante
- Superación da situación de necesidade
- A familia decide deixar de participar de forma voluntaria
- Cambio a outro recurso/servizo e/ou cidade

Mantense unha entrevista de peche coa nena, neno, adolescente participante e a familia, de cara a cerrar o proceso socioeducativo.

6. AVALIACIÓN

Para o seguimento do proceso de cada nena, neno e adolescente participante, establécense 3 momentos de avaliación con cada participante:

Avaliación inicial	Sesións semanais de avaliación do equipo educativo do proxecto para adaptación das actividades a realidade de cada nena, neno, moza e mozo participante.
Avaliación intermedia	Elaboración de informe semestral sobre realización de actividades, alcance dos resultados previstos, impacto, número de participantes. Dificultades e solucións. Equipo educativo e coordinadora proxecto.
Avaliación final	Elaboración de memoria anual , incorporando o grado de satisfacción dos beneficiarios do proxecto e valoración dos axentes externos cós que se mantén relación (datos obtidos a través de cuestionario). Equipo educativo e coordinadora proxecto.

Os **indicadores de avaliación** correspondentes a área de atención anteriormente sinaladas son:

ATENCIÓN AO DESENVOLVEMENTO PERSOAL E SOCIAL

Obxectivos	Indicadores
Favorecer procesos de participación individual e en grupo das persoas menores, como dereito e vía de inclusión social como protagonistas da súa vida.	Número de titorías realizadas con cada nena, neno e adolescente participante en 12 meses. Grado de percepción de cada p nena, neno e adolescente sobre o seu acompañamento.
Favorecer o	Número de ISI's diseñados/ N° total participantes.

desenvolvemento e emancipación integral das persoas menores a través de Itinerarios Socioeducativos Pluridimensionales: afectivo-sexual, social, ética, de valores, etc.

Número de seguimentos do grado de desenvolvemento do ISI.

Promover un marco de valores (igualdade, no violencia, tolerancia, interculturalidade, conciencia medioambiental, solidariedade, etc. e de convivencia que complete e emende os recibidos noutros ámbitos.

Número de obradoiros educativos temáticos realizados.
Número de participantes en cada obradoiro educativo temático realizado.

Acompañar os procesos de maduración persoal das nenas, nenos e adolescentes, a través del seguimiento y atención emocional individualizada.

Número de obradoiros de educación emocional y competencias sociais e horas totais.
Número de participantes en cada obradoiro.
Número de titorías individuais.

ATENCIÓN ESCOLAR

Obxectivos

Conseguir que persoa menor estea motivada de cara ao estudo e aprendizaxe, favorecendo o éxito escolar e a adaptación ao contexto escolar.

Ofrecer recursos educativos e lúdicos de calidade, adaptados ás características propias das persoas menores, dando especial relevancia ao uso das tecnoloxías da información e comunicación.

Conseguir unha maior eficiencia na intervención coas persoas menores e a familia, a través do traballo en rede, coordinado e

Indicadores

- Número total de sesións realizadas de apoio educativo.
- Número de intervencións.
- Seguimento do desenvolvemento de habilidades relacionadas co estudo.
- Número de titorías individualizadas realizadas.
- Número de nenas, nenos e adolescentes que promocionan de curso/ nº total de participantes.
- Número de obradoiros de informática e participantes.
- Grado de satisfacción e valoración por parte das persoas nenas, nenos e adolescentes do servizo que reciben e no que participan.
- Número de reunións iniciais realizadas nos centros educativos, de cada nena, neno e adolescente.
- Número de seguimentos (contactos telefónicos, e-mails e/ou comunicacións escritas) cos

complementario con outros
servizos, recursos, entidades.

centros educativos, e/ou equipo técnico
doutros recursos. de cada nena, neno e
adolescente.

- Número de reunións do equipo educativo do proxecto.

ATENCIÓN FAMILIAR

Obxectivos

Acompañar ás familias no
proceso persoal e
socioeducativo das persoas
menores.

Indicadores

- Número de familias que participan no programa.
- Número de acompañamentos realizados coas familias.
- Número de entrevistas persoais iniciais, de seguimento y de peche realizadas coas familias.
- Número actividades e número de familias participantes nas actividades e/ou obradoiros educativos.
- Grado de satisfacción e valoración realizada polas familias.

ATENCIÓN E DINAMIZACIÓN DO OCIO E TEMPO LIBRE

Obxectivos

Promover o desenvolvemento
persoal e social das nenas,
nenos e adolescentes,
mediante unha atención
integral, socioeducativa e
preventiva en contextos non
formais.

Indicadores

- Número de actividades de ocio realizadas.
- Número de participantes en actividades de ocio.
- Detalle das actividades de ocio realizadas en cada localidade.
- Valoración realizada polas persoas participantes.
- Número de participantes en campamento de verán.

Xerar oportunidades de
relación, de socialización
positiva, aprendizaxe e
crecemento saudable, a
través de alternativas de ocio
para o tempo libre.

- Creado un espazo de estar, de lectura, equipado con xogos, ordenadores, etc.
- Incorporación de merendas saudables diariamente no programa.
- Valoración realizada polas nenas, nenos e adolescentes participantes.

Estimular a participación
infantil en situación de risco
de exclusión social nas
entidades e asociacións do
barrio e/ou entorno máis
próximo.

- Número de actividades realizadas con outras entidades do entorno próximo.
- Número de entidades coas que se establece un contacto para a realización de actividades de ocio.

Ofrecer un marco de valores
como son a amizade, o
compañeirismo, a tolerancia,
o respecto; que
complementen e emenden os

- Número de actividades de ocio realizadas e participantes.
- Detalle das actividades realizadas en cada localidade.
- Documento de experiencias das nenas, nenos e adolescentes participantes.

recibidos noutros ámbitos.

Acompañar e facer partícipes ás familias do proceso persoal e socioeducativo das súas fillas e/ou fillos.

Conseguir unha maior eficiencia na intervención coa nena, neno e adolescente e a familia, a través do traballo en rede, coordinado e complementario con outros servizos, recursos, entidades.

- Número e familias que participan nas actividades de ocio en familia.
- Número de actividades de ocio en familia ofertadas.
- Número de actividades de ocio realizadas.
- Valoración realizada polas familias.
- Número de nenas, nenos e adolescentes derivadas polas administracións públicas, entidades, centros educativos, etc.
- Número de entidades coas que se establece colaboración para o desenvolvemento do proxecto.
- Número de coordinacións - seguimentos realizados con entidades.
- Número de persoas voluntarias que participan no programa.
- Valoración realizada por outras entidades, axentes externos sobre o programa.